

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 414/2019

Dnro ESAVI/2192/2018

Annettu julkipanon jälkeen
25.10.2019

ASIA

Biohajoavan ja muun orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittaminen Ämmässuon kaatopaikalle sekä toiminnan aloittamislupa, Espoo ja Kirkkonummi. Vaasan hallinto-oikeuden palauttama asia.

HAKIJA

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), Jätehuollon toimiala
PL 100
00066 HSY

Y-tunnus: 2274241-9

TOIMINTA

Hakemus koskee Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen tavanomaisen jätteen kaatopaikan toimintaa osoitteessa Ämmässuontie 8, 02820 Espoo.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE

puh. 029 501 6000
ymparistoluvat.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
PL 150
13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
PL 110
00521 Helsinki

ASIA	1
HAKIJA	1
TOIMINTA.....	1
VIREILLETULOTIEDOT.....	4
Hakemuksen vireilletulo	4
Luvan hakemisen peruste	4
Toiminnan luvanvaraisuus	4
Toimivaltainen lupaviranomainen.....	4
ASIAN KUVAUS	4
Taustatiedot	4
Sijainti.....	4
Kaavoitus.....	4
Päätökset ja sopimukset	5
Asian aiempi käsittely.....	6
Hakemuksen mukainen toiminta	7
Yleiskuvaus	7
Jätteet, joille haetaan poikkeusta.....	8
Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio	16
Ympäristön tila.....	16
Vaikutus kaatopaikkakaasujen määrään.....	16
Vaikutukset suotovesien määrään ja ominaisuuksiin	16
Muiden vaikutusten hallinta	16
Tarkkailu	17
Toiminnan aloittamista koskeva pyyntö.....	17
ASIAN KÄSITTELY	17
Täydennykset	17
Tiedottaminen	17
Lausunnot.....	17
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.....	18
Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.....	19
Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.....	19
Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto	19
Muistutukset ja mielipiteet	19
Vastine.....	23
ALUEHALLINTOVIIRASTON RATKAISU	28
Lupamääräykset	28
Päätöksen täytäntöönpano	29
Lainvoimaisuus	29
Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta.....	29
PERUSTELUT	29
Ratkaisun perustelut	29
Yleiset perustelut	29
Hyväksytyt jätteet.....	31
Hylätyt jätteet.....	33

Toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskevat perustelut.....	35
VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN.....	35
PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA LUVAN TARKISTAMINEN.....	36
Päätöksen voimassaolo	36
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen.....	36
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	36
KÄSITTELYMAKSU.....	36
TIEDOTTAMINEN.....	36
Päätös	36
Päätöksestä tiedottaminen.....	36
MUUTOKSENHAKU	37
LIITE	37
ASIAN KÄSITTELIJÄT	37

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa 12.2.2018.

Luvan hakemisen peruste

Hakemus on tullut vireille ympäristönsuojelulain 58 §:n 3 momentin sekä kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 35 §:n perusteella.

Toiminnan luvanvaraisuus

Toiminta on luvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 1 kohdan 13 g perusteella.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 1 §:n 1 momentin perusteella.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskus sijaitsee Espoon kaupungissa Ämmässuon kaupunginosassa kiinteistöillä 49-91-1-1, 49-91-1-2 ja 49-91-2-1, Espoonkartanon kylässä kiinteistöllä 49-408-1-428, Koskenmäen kylässä kiinteistöllä 49-411-1-13 ja Peringin kylässä kiinteistöllä 49-450-2-16 sekä Kirkkonummen kunnassa Kauhalan kylässä kiinteistöillä 257-445-2-58, 257-445-3-16, 257-445-3-41, 257-445-3-42 ja 257-445-8-8. Jätteet, joille poikkeuslupaa haetaan, sijoitetaan tavanomaisen jätteen kaatopaikalle täyttöalueelle S1. Täyttöalue S1 sijoittuu kiinteistöille 257-445-8-8 ja 49-408-1-428.

Kaavoitus

Espoon puoleisilla alueilla on voimassa kaupunginvaltuuston 13.11.2006 hyväksymä ja 18.6.2008 lainvoiman saanut Ämmässuon asemakaava. Asemakaavalla mahdollistetaan kaatopaikkatoiminnan jatkuminen ja jätteiden käsittelyn kehittäminen Ämmässuon alueella. Kirkkonummen kunnan puolella on voimassa Kauhalan, Ämmässuon asemakaava (2859). Asemakaava liittyy kiinteästi Espoon puolelle laadittuun asemakaavaan ja se käsittelee korttelin 501 sekä suojaviher- ja vesialueita. Kaava on hyväksytty Kirkkonummen kunnanvaltuustossa 2.3.2006 ja se on saanut lainvoiman

8.2.2008. Asemakaavassa jätteenkäsittelykeskuksen alue on merkitty jätteenkäsittelyn korttelialueeksi (EJ/VR). Molemmassa asemakaavoissa jätteenkäsittelykeskuksen ympärille on osoitettu suojavihervyöhykkeitä (kaavamerkintä EV/VR/ky).

Päätökset ja sopimukset

Voimassa oleva ympäristölupa

- Ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa YTV:n Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnalle (Uudenmaan ympäristökeskus no YS 553, 26.5.2003).
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös em. Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksestä no YS 553, 26.5.2003 tehdyistä valituksista (Vaasan hallinto-oikeus n:o 04/0551/1, 22.12.2004).
- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös em. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä n:o 04/0551/1, 22.12.2004 tehdyistä valituksista (korkein hallinto-oikeus taltionumero 466, 8.3.2006).
- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös em. lainvoiman saaneen korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen taltionumero 466, 8.3.2006 purkamista koskevasta hakemuksesta (korkein hallinto-oikeus taltionumero 1454, 29.5.2007).
- Päätös em. päätöksen no YS 553, 26.5.2003 lupamääräysten A.20., B.10. ja B.18. muuttamista koskevasta hakemuksesta (Uudenmaan ympäristökeskus no YS 1162, 20.9.2007).
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös em. Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksestä no YS 1162, 20.9.2007 tehdystä valituksesta (Vaasan hallinto-oikeus n:o 08/0373/1, 28.11.2008).
- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös em. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä n:o 08/0373/1, 28.11.2008 tehdyistä valituksista (korkein hallinto-oikeus taltionumero 1113, 11.5.2010).
- Ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa YTV:n Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen kaatopaikan laajennusalueen toiminnalle (Uudenmaan ympäristökeskus no YS 659, 16.5.2005).
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös em. Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksestä no YS 659, 16.5.2005 tehdyistä valituksista (Vaasan hallinto-oikeus n:o 06/0139/1, 10.5.2006).
- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös em. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä n:o 06/0139/1, 10.5.2006 tehdyistä valituksista (korkein hallinto-oikeus taltionumero 3383, 27.12.2007).
- Päätös em. ympäristöluvan no YS 659, 16.5.2005 mukaisen YTV:n Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen kaatopaikan laajennusalueen toiminnan muuttamista koskevasta hakemuksesta (Uudenmaan ympäristökeskus no YS 1163, 20.9.2007).
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös em. Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksestä no YS 1163/20.9.2007 tehdystä valituksesta (Vaasan hallinto-oikeus n:o 08/0371/1, 28.11.2008).

- Päättös HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toimintaa koskevan ympäristölupapäätöksen no YS 553, 26.5.2003 ja kaatopaikan laajennusalueen toimintaa koskevien ympäristölupapäätösten no YS 659, 16.5.2005 ja no YS 1163, 20.9.2007 lupamääräysten tarkistamista ja muuttamista ja toimintojen olennaista muuttamista koskevasta hakemuksesta (Etelä-Suomen aluehallintovirasto nro 212/2012/1, 14.12.2012) sekä päätös korkeimman hallinto-oikeuden uudelleen käsiteltäväksi palauttamasta Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen ympäristöluvan lupamääräysten muuttamista koskevasta asiasta (Etelä-Suomen aluehallintovirasto nro 213/2012/1, 14.12.2012). Päätöksellä nro 212/2012/1, 14.12.2012 ei muutettu ympäristöluvan no YS 553, 26.5.2003 kompostointilaitosta koskevia lupamääräyksiä A.23., C.1.–C.10., G.1. ja G.2.
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös em. Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä nro 212/2012/1, 14.12.2012 ja nro 213/2012/1, 14.12.2012 tehdyistä valituksista (Vaasan hallinto-oikeus nro 14/0623/3, 17.11.2014).
- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös em. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä nro 14/0623/3, 17.11.2014 tehdyistä valituksista (korkein hallinto-oikeus taltionumero 734, 9.3.2016).
- Päättös Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan ja ympäristöluvan muuttamista koskevasta hakemuksesta (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, nro 34/2019, 1.2.2019). Päättös on valituksenalainen.
- Päättös biohajoavan ja muun orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista Ämmässuon kaatopaikalle koskevasta hakemuksesta (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, nro 178/2016/1, 1.7.2016).
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös em. Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä nro 178/2016/1, 1.7.2016 tehdyistä valituksista (Vaasan hallinto-oikeus nro 17/0571/3, 14.12.2017).

Asian aiempi käsittely

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY (jatkossa HSY) laittoi 18.12.2015 vireille biohajoavan ja muun orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista koskevan hakemuksen. HSY haki kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 35 §:n mukaista poikkeusta asetuksen 28 §:n biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista koskevaan rajoitukseen. Poikkeusta haettiin toistaiseksi voimassa olevaksi, mutta kuitenkin vain täytön S1 käyttöajalle (arviolta vuoteen 2030 asti). Poikkeuslupaa haettiin ulkokäymälöiden jäteille (20 03 99, makki-jäte), sairaalan erityisjätteille (18 01 01 ja 18 01 04), puutarha- ja kantojätteen esikäsittelyssä syntyville maa- ja kiviainesrejekteilä (20 02 01), katujen puhdistuksen yhteydessä muodostuneille jätteille (20 03 03), hiekanerotusjätteille (19 08 02), PVC-jätteille (19 12 04 ja 20 01 39), pilaantuneille maa-aineksille ja ruoppausmassoille (17 05 04, 17 05 06), eläinperäisille jätteille (16 01 99) sekä muille pienille jäte-erille, joille ei löydy vaihtoehtoja

käsittelyä (esim. tulipalojätteet, lujitemuovit ja rakennusvillat). Etelä-Suomen aluehallintovirasto hylkäsi 1.7.2016 antamallaan päätöksellä nro 178/2016/1 hakemuksen.

HSY valitti aluehallintoviraston päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen ja vaati ensisijaisesti aluehallintoviraston päätöksen kumoamista ja hakemuksen mukaisen poikkeusluvan myöntämistä. Toissijaisesti vaadittiin, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hallinto-oikeus vahvistaa, että edellytykset haetulle poikkeusluvalle ja toiminnan aloittamiselle ovat olemassa ja asia palautetaan aluehallintovirastolle päätöksen tekemistä varten. Mikäli hallinto-oikeus ei hyväksy kumpaakaan edellä mainituista vaatimuksista, aluehallintoviraston päätös on kumottava kokonaisuudessaan ja asia on palautettava aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi puutteellisten perustelujen vuoksi. HSY esitti muun muassa, että aluehallintovirasto ei ole missään vaiheessa pyytänyt luvan hakijaa täydentämään hakemustaan, jolloin HSY olisi voinut toimittaa asian ratkaisemiseksi tarvittavia yksityiskohdaisempia selvityksiä hakemuksen kohteena olevista eri jätelajeista.

Vaasan hallinto-oikeus kumosi 14.12.2017 antamallaan päätöksellä nro 17/0571/3 aluehallintoviraston päätöksen ja palautti asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen perusteluissa hallinto-oikeus toteaa mm., että hakemus oli kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 35 §:ssä mainitut poikkeamisperusteet huomioon ottaen puutteellinen ja että ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin sekä hallintolain 22 §:n 1 momentin ja 31 §:n 1 momentin perusteella viranomaisen on, jos hakemus on puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä, varattava hakijalle tilaisuus täydentää hakemusta.

Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen ei haettu muutosta.

Hakemuksen mukainen toiminta

Yleiskuvaus

HSY hakee kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 35 §:n mukaista poikkeusta asetuksen 28 §:n biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista koskevaan rajoitukseen. Jätteet, joita hakemus koskee, on kuvattu jäljempänä.

Hakemuksen mukaan osa jätteistä on luonteeltaan sellaisia, joille esikäsittelyä ei voida tehdä tai esikäsittelyllä ei saataisi parannettua jätteen sijoituskelpoisuutta kaatopaikalle. Muut jätteet, joille poikkeuslupaa haetaan, ovat esikäsittelyn jälkeen jäljelle jääneitä jakeita, joille ei ole olemassa enää muita käsittelyvaihtoehtoja kuin sijoittaminen kaatopaikalle. Hakemuksen mukaan kaikilla haettavilla jättejakeilla on sellaisia ominaisuuksia, etteivät ne sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle. Poikkeusluvan tarvetta on perusteltu myös pääkaupunkiseudun jätehuollon toimivuuden turvaamisella. Hakemuksen mukaan vain osa esitetyistä jätteistä kuuluu jätelain 32 §:n perusteella kunnan jätehuoltovastuun piiriin, mutta jätelain 33 §:n tarkoittamaan kunnan toissijaiseen jätehuoltovelvollisuuteen perustuen

jätteenkäsittelykeskuksessa on otettu vastaan kaikkia hakemuksessa esitetyjä jätelajeja.

Poikkeuslupaa haetaan viideksi vuodeksi 1.1.2019 alkaen. Hakemuksen mukaan kaikki esitetyt jätteet ovat ominaisuuksiltaan sellaisia, että viiden vuoden aikana ei ole ennakoitavissa sellaisten uusien käsittelymenetelmien kehittymistä, jotka korvaisivat jätteiden sijoittamisen kaatopaikalle.

Hakemuksen kohteena olevat jätteet on tarkoitus sijoittaa tavanomaisen jätteen kaatopaikan täyttöalueelle S1. Täyttöalue S1 sijoittuu kiinteistöille 257-445-8-8 ja 49-408-1-428. Täyttöalueen S1 pinta-ala on 12,4 ha ja täyttötilavuus noin 2 850 000 m³. Alue on otettu käyttöön marraskuussa 2007. Viimeisimmän 29.3.2017 tehdyn mittauksen perusteella täyttötilavuutta on käyttämättä n. 500 000 m³.

Hakemukseen on liitetty Vantaan Energia Oy:n lausunto mahdollisuudesta käsitellä hakemuksen mukaisia jätteitä polttamalla yhtiön laitoksissa.

Jätteet, joille haetaan poikkeusta

Maa- ja kiviainesjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejekti (17 05 04, 19 12 12)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

Maa- ja kiviainesjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejektejä syntyy esimerkiksi maarakennuskohteissa, joissa kaivetaan pilaantumattomiksi luokiteltavia pintamaita. Pintamaat voivat sisältää kantoja, puiden juuria, lehtiä sekä muita kasvinosia. Maa- ja kiviainesjäte esikäsitellään lajittelemalla kasvinosat erilleen kivennäismaasta, murskaamalla ja seulomalla. Esikäsitelyssä syntyy maa- ja kiviainesta, lehtiä ja puuta. Maa- ja kiviainesrejektiä syntyy hakemuksen mukaan noin 500 t/a. Jäte täyttää orgaanisen aineksen pitoisuutta lukuun ottamatta tavanomaisen jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset.

Esikäsitely

Jäte on esikäsitelty lajittelemalla, murskaamalla ja seulomalla. Esikäsitely tehdään syntypaikalla tai jätteenkäsittelykeskuksessa. Esikäsitelyn tavoitteena on erotella hyödyntämiskelpoiset kiviainekset sekä vähentää orgaanisen aineksen määrää kaatopaikalle sijoitettavassa jätteessä.

Ominaisuudet ja perustelut

Maa- ja kiviainesrejekti on pääosin (70–90 %) maa- ja kiviainesta, jossa on seassa multaa ja vaikeasti eroteltavia kasvinosia. Orgaanisen aineksen määrä on tyypillisesti noin 10–30 prosenttia. Biohajoavan aineksen määrä on vähäinen eikä siitä aiheudu merkittävää kaasunmuodostusta (metaanipotentiaali alle 5 m³/t).

Hakemuksen mukaan ylijäämärejekti ei sovellu heterogeenisyytensä vuoksi hyödynnettäväksi materiaalina eikä energiana. Jäte ei sovellu esimerkiksi kaatopaikan pintarakenteisiin, koska niissä tulee käyttää korkealuokkaisia ja tasalaatuisia neitseellisiä materiaaleja tai kierrätysmateriaaleja, joiden geotekniset ominaisuudet ja ympäristökäyttäytyminen ovat selvitetty. Rejektiä ei myöskään voida kompostoida, koska rejektin sisältämät kivet estäisivät kompostin hyödyntämisen esimerkiksi multatuotteissa. Jätteen hyödyntäminen energiana ei ole mahdollista, koska jäte muodostuu pääosin palamattomasta materiaalista. Lisäksi hakija on todennut loppusijoitettavan jätteen määrän olevan vähäinen ja ettei sen käsittely muilla menetelmin olisi perusteltua.

Etusijajärjestys

Hakemuksen mukaan pääosa rejektistä pyritään hyödyntämään kohteissa, joissa materiaalin laadulle ei ole asetettu tiukkoja geoteknisiä vaatimuksia. Hakemus koskee sitä osaa jätteistä, jota ei saada toimitettua hyötykäyttöön.

Hiekanerotusjäte (19 08 02)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

Hiekanerotusjätteellä tarkoitetaan jätevedenpuhdistamon hiekanerotuksessa syntyvää jätettä. Hiekanerotusjäte on pääasiassa hiekkaa, mutta siinä on mukana myös metallin ja lasin kappaleita, joiden erottaminen hiekkajätteestä on hakemuksen mukaan erittäin vaikeaa. Hiekanerotusjätteen sisältämän orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) ei normaalitilanteessa ylitä raja-arvoa (10 prosenttia), mutta poikkeuslupaa haetaan poikkeuksellisia tilanteita varten. Hiekanerotusjäte on satunnaisesti kohoavaa TOC pitoisuutta lukuun ottamatta kaatopaikkakelpoista ja sen laadun vaihtelu on pääsääntöisesti melko vähäistä. Jättemäärä, jolle poikkeusta haetaan, on 400 t/a.

Esikäsittely

Hiekanerotusjäte on esikäsitelty jätevedenpuhdistamolla pesemällä ja erottamalla siitä vettä. Hakemuksen mukaan orgaanisen aineksen määrää jätteessä ei voida vähentää enempää esimerkiksi kompostoimalla, koska jäte sisältää kompostin hyödyntämisen estäviä epäpuhtauksia eikä jätteen laadua voida parantaa merkittävästi enempää myöskään mekaanista käsittelyä tehostamalla.

Ominaisuudet, perustelut ja etusijajärjestys

Esikäsitellyn hiekanerotusjätteen sisältämän orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) on pääsääntöisesti alle 10 prosenttia (keskimäärin noin 5 prosenttia). Jätevedenpuhdistamon käsittelyprosessin häiriötilanteissa hiekan sekaan saattaa kuitenkin jäädä jäteveden sisältämää orgaanista ainesta (mm. paperi, muovi) siinä määrin, että orgaanisen hiilen kokonaismäärän raja-arvo (10 prosenttia) ylittyy. Jäte on häiriötilanteissakin hyvin hiekkapitoista ja orgaanisen aineksen määrä on verrattain alhainen.

Hakemuksen mukaan hiekanerotusjätteelle ei ole toistaiseksi olemassa kaatopaikkasijoitusta korvaavaa käsittelymenetelmää. Hiekanerotusjätteen kierrätys ei ole mahdollista sen sisältämien epäpuhtauksien takia. Jätteen seassa oleva metalli ja lasi estävät hiekan käytön esimerkiksi multatuotteissa. Lisäksi jäte sisältää mm. jätevesijakeita ja sen käyttö ei sen vuoksi ole hygieenisistä syistä mahdollista. Hyödyntäminen energiana ei ole mahdollista, koska jäte on märkää ja koostuu pääosin palamattomasta materiaalista. Lisäksi jätteen määrän on todettu olevan hyvin alhainen ja sen sijoittamisen kaatopaikalle teknistaloudellisesti järkevää.

Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi hiekanerotusjäte pyritään käsittelemään niin, että mahdollisimman suuri osa orgaanisesta materiaalista päätyy lietteenkäsittelyyn ja hiekanerotusjätettä syntyy mahdollisimman vähän.

PVC-jäte (19 12 04, 19 12 12 ja 20 01 39)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

PVC-jätteillä tarkoitetaan rakennusjätteestä lajiteltuja PVC-pitoisia materiaaleja. Näitä ovat esimerkiksi PVC-pitoiset putket, pressut, lattiamatot, paneelit ja listat. Jäte täyttää orgaanisen aineksen kokonaispitoisuutta lukuun ottamatta tavanomaisen jätteen kaatopaikalle sijoitettavan jätteen kelpoisuusvaatimukset. Jättemäärä, jolle poikkeusta haetaan, on 2 000 t/a.

Esikäsittely

Jäte on esikäsitelty lajittelemalla syntypaikalla tai jätteenkäsittelykeskuksessa osana rakennusjätteen esikäsittelyä. Esikäsittelyssä jätteestä on erotettu hyödyntämiskelpoiset materiaalit. Poikkeusta haetaan vain hyödyntämiskelvottomalle PVC-muovijätteelle. Hakemuksen mukaan jätteen laatua ei voida parantaa merkittävästi enempää mekaanista käsittelyä tehostamalla.

Ominaisuudet, perustelut ja etusijajärjestyksen noudattaminen

PVC-jätteen laatu on hyvin tunnettu. Jätteen sisältämän orgaanisen aineksen määrä on 80–90 prosenttia, mutta jäte on inertti, eikä siten aiheuta kaasu- ja vesipäästöjen lisääntymistä jätetäytössä. Orgaaninen hiili ei ole liukoissa muodossa.

PVC-jätteen kierrättämiseksi materiaalina on kehitetty prosesseja. Ongelmana on kierrätyslaitosten rajallinen kapasiteetti ja kierrätysmuovin rajallinen kysyntä suhteessa syntyvään PVC-jättemäärään. Hakemuksen mukaan vuonna 2017 EU-tasolla noin 10 prosenttia syntyneestä PVC-jätteestä kierrätettiin uusiomuoviksi. PVC-muovista valmistettujen rakennusmateriaalien käyttö on ollut EU-alueella jatkuvassa kasvussa ja käytön kasvu on ollut nopeampaa kuin PVC-jätteen kierrätyskapasiteetin kasvu.

Energiahyötykäytössä PVC-jäte nostaa polttoaineen kloridipitoisuutta. PVC-jätteessä kloorin kokonaismäärä on tyypillisesti 50–60 prosenttia. Näin ollen jo varsin pienet PVC-pitoisuudet tekevät muutoin polttokelpoisesta muovijätteestä vaikeasti poltettavaa. Kloridi aiheuttaa kattiloiden korroosiota ja lisää dioksiinien ja furaanien muodostumisriskiä ja hakemuksen mukaan PVC-jätteen käsittely polttamalla olisi kokonaisuutena haitallisempaa kuin sen sijoittaminen kaatopaikalle. Lisäksi hakemuksessa on todettu Suomen jätevoimaloilla olleen jo vuosia ylitarjontaa polttoon tulevasta PVC-muovista.

PVC-jätteen jätehuollon järjestäminen kuuluu hakemuksen mukaan jätteenhaltijoiden vastuulle. Hakija on todennut pyrkivänsä osaltaan kehittämään materiaali- ja/tai energiahyödyntämistä, mutta ensisijaisesti olettavansa, että käsittelypalvelua pyytäneet jätteen haltijat omaehtoisesti etsivät vaihtoehtoisia käsittelytapoja.

Etusijajärjestys

Hakemuksen mukaan PVC-jätteen uudelleen käyttö ei ole mahdollista, sillä materiaalit ovat vaurioituneet purkamisessa sekä sitä seuranneessa jätteen esikäsittelyssä. Kierrätykseen ei tällä hetkellä ole olemassa kattavaa järjestelmää, eikä hyödyntäminen energiana ei ole mahdollista, sillä PVC:n sisältämä kloori rajoittaa sen poltettavuutta.

Tulipalo- ja vahinkosaneerausjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejekti (17 09 04)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

Tulipalo- ja vahinkosaneerausjäte on palaneita rakenteita ja tuhkaa. Jäte täyttää orgaanisen hiilen kokonaispitoisuutta lukuun ottamatta tavanomaisen jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset. Jättemäärä, jolle poikkeusta haetaan, on 50 t/a.

Esikäsittely

Jäte on syntypaikalla tai jätteenkäsittelykeskuksessa mekaanisesti esikäsiteltyä. Esikäsittelyssä jätteestä on lajiteltu erilleen vaaralliset jätteet, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, metallit sekä mahdollisesti hyödynnettävissä olevat jätteet, kuten puu. Kaatopaikalle sijoitettava osa koostuu hyödyntämiskelvottomasta sekalaisesta palojätteestä (palaneet kappaleet, tuhka), josta ei voida enää erotella osia mm. sintraantumisen takia. Hakemuksen mukaan esikäsittelyä ei ole mahdollista toteuttaa siten, ettei em. hyödyntämiskelvottomaa rejektiä jäisi jäljelle, eikä käsittelyä tehostamalla voida myöskään parantaa rejektin laatua.

Ominaisuudet ja perustelut

Palo- ja vahinkosaneerausjäte on yleensä märkää ja sisältää vaihtelevan määrän orgaanista ainesta. Biohajoavaa orgaanista ainesta jätteessä on käytännössä hyvin vähän. Jäte sisältää usein teräviä ja viiltäviä lasi- ja metallinkappaleita, jotka tekevät jätteestä hankalasti käsiteltävän.

Jättemateriaalit ovat usein lisäksi sulaneet yhteen eli sintraantuneet. Näin ollen eri jakeiden erottaminen toisistaan ja toimittaminen materiaalina hyödynnettäväksi ei ole mahdollista. Rejekti ei kelpaa enää myöskään hyödynnettäväksi energiana ja jätteen loppukäsittely polttamalla olisi hakemuksen mukaan kokonaisuutena vähintään yhtä haitallista kuin jätteen loppukäsittely kaatopaikkasijoittamisella.

Etusijajärjestys

Esikäsittelyllä vähennetään jätteen määrää ja haitallisuutta erottelemalla siitä hyödyntämiskelpoiset materiaalit, jolloin rejektin määrä jää mahdollisimman pieneksi. Rejektin uusiokäyttö ei ole mahdollista, eikä rejektiä voida kierrättää materiaalina. Hyödyntäminen energiana ei ole mahdollista, koska jäte muodostuu jo palaneesta materiaalista.

Eristevillajätteen esikäsittelyn rejekti (17 06 04 ja 16 03 06)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

Eristevillajätteen esikäsittelyn rejektillä tarkoitetaan hyödyntämiskelvotonta tai muuten hyödyntämiskelvottomaksi kontaminoitunutta eristevillaa. Eristevillajätettä syntyy rakennusten purku- ja saneerauskohteissa. Hakemuksen mukaan jäte täyttää orgaanisen hiilen kokonaispitoisuutta lukuun ottamatta tavanomaisen jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset. Jättemäärä, jolle poikkeusta haetaan, on 50 t/a.

Esikäsittely

Eristevillajätteen esikäsittelyn rejekti on syntypaikalla tai jätteenkäsittelykeskuksessa mekaanisesti esikäsiteltyä. Esikäsittelyssä jätteestä on lajiteltu erilleen hyödynnettävissä olevat jakeet kuten puu, muovit sekä kipsilevyt. Hakemuksen mukaan mekaanista käsittelyä tehostamalla ei voida parantaa jätteen laatua.

Ominaisuudet ja perustelut

Eristevillajäte sisältää orgaanista ainesta (TOC) noin 1–20 prosenttia. Jäte on usein märkää ja se sisältää vain vähän palavia ainesosia. Jäte voi sisältää myös palonestoaineita, joista osa katsotaan ns. POP-yhdisteiksi.

Hakemuksen mukaan eristevillajätteen polttaminen jätevoimalaitoksessa ei ole mahdollista. Villojen sideaineena käytetyt hartsit eivät ole biohajoavassa muodossa eikä likaantuneille tai kastuneille villoille ole tällä hetkellä olemassa myöskään muuta hyödyntämismahdollisuutta. Näin ollen ainoa mahdollinen käsittelymenetelmä on sijoittaa eristevillajätteet tavanomaisen jätteen kaatopaikalle. Vähäenergisien villajätteen loppukäsittely polttamalla olisi hakemuksen mukaan kokonaisuutena vähintään yhtä haitallista kuin jätteen sijoittaminen kaatopaikalle.

Etusijajärjestys

Jätteen määrää ja haitallisuutta on vähennetty erottelemalla eristevillajätteestä hyödyntämiskelpoiset materiaalit. Jätteen uudelleenkäyttö ei ole mahdollista, sillä kontaminoituneelle tai muulla tavoin hyödyntämiskelvottomalle eristevillalle ei ole uudelleenkäyttökohteita, eikä olemassa ole myöskään menetelmää, jolla eristevillajätteestä voitaisiin valmistaa uusiomateriaalia. Eristevillajätteen polttaminen ei ole mahdollista, sillä villat koostuvat pääosin palamattomasta materiaalista.

Lujitemuovijäte (17 09 04, 19 12 12 ja 20 02 01)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

Hakemuksessa tarkoitettu lujitemuovijäte on pääosin käytöstä poistettuja yksittäisiä tuotteita. Jäte on valtaosaltaan lasikuidulla lujitettua kertamuovia. Jäte täyttää orgaanisen hiilen kokonaispitoisuutta lukuun ottamatta tavanomaisen jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset. Jättemäärä, jolle poikkeusta haetaan, on 20 t/a.

Esikäsittely

Kaatopaikalle sijoitettava jäte on esikäsitelty mekaanisesti syntypaikalla tai jätteenkäsittelykeskuksessa. Esikäsittelyssä jätteestä on lajiteltu erilleen hyödynnettävissä olevat jakeet kuten metallit, muovit ja puuosat. Hakemuksen mukaan mekaanista käsittelyä tehostamalla ei voida parantaa jätteen laatua.

Ominaisuudet ja perustelut

Lujitemuovijätteen sisältämä orgaaninen aines (TOC noin 25–35 prosenttia) ei ole biohajoavassa muodossa. Hakemuksen mukaan lujitemuovijätteelle ei ole tällä hetkellä hyödyntämismahdollisuuksia materiaalina. Jatkossa kyseisiä jätteitä voi olla mahdollista hyödyntää esim. sementtiteollisuudessa, mutta toistaiseksi kierrätysjärjestelmää ei ole olemassa. Lujitemuovijäte ei toistaiseksi kelpaa myöskään energiana hyödynnettäväksi. Jäte sisältää runsaasti palamatonta kuitua, joka päättyisi poltossa tuhkaan lisäten vaarallisenä jätteenä sijoitettavan tuhkan määrää. Lisäksi lasikuiduissa ja lujitemuoveissa käytetään useita erilaisia hartseja, joista osa voi muodostaa palaessaan haitallisia yhdisteitä. Hakemuksen mukaan tällä hetkellä ympäristön kokonaisedun kannalta paras käsittelymenetelmä on sijoittaa lujitemuovijäte tavanomaisen jätteen kaatopaikalle. Lujitemuovijätteen loppukäsittely polttamalla olisi kokonaisuutena vähintään yhtä haitallista kuin sen sijoittaminen kaatopaikalle.

Etusijajärjestys

Jätteen syntymistä ei voida välttää, sillä jäte muodostuu käytöstä poistetuista tuotteista. Lasikuitu- ja lujitemuovijätteelle ei ole tällä hetkellä kierrätysmahdollisuuksia eivätkä jätevoimalaitokset ota sitä vastaan.

Pilaantuneet maa-ainekset (17 05 04 ja 17 05 06)

Jätekuvaus ja kaatopaikkakelpoisuus

Pilaantuneilla maa-aineksilla tarkoitetaan vanhoilta pilaantuneilta alueilta kaivettuja jätetäyttömaita (ml. kiviainekset (17 05 04) ja ruoppausmassat (17 05 06)), jotka esikäsittelyn jälkeen luokitellaan haitta-ainepitoisuuksiltaan tavanomaiseksi jätteeksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi vanhat jätetäytöt, pilaantuneet humusmaat, turpeeseen imeytetyt akuuttien öljyvahinkojen torjunnassa syntyneet öljyiset jätteet sekä vanhat jätevesialtaiden lietteet.

Jätetäyttömailla tarkoitetaan vanhoja jätetäyttöalueita, jotka ovat jo osittain maantuneita. Vanhoissa jätetäytöissä on usein myös pilaantumaa, tavallisimmin öljy- tai metallipilaantumaa tai näiden erasteisia yhdistelmiä.

Pilaantuneilla humusmailla tarkoitetaan vanhoista PIMA-kohteista kaivettuja maita, joissa maalaji on turve sekä akuuttien öljyvahinkojen yhteydessä poistettavia öljyyntyneitä pintamaita. Öljyyntyneet pintamaat saattavat öljyn lisäksi sisältää myös kasvien lehtiä, oksia, juuria, kantoja ym. luontaista orgaanista ainesta. Kyseisten maa-ainesten sisältämä orgaaninen aines on pääasiassa humusta ja öljyhiilivetyjä, joista vain osa on biohajoavaa.

Öljyvahinkojen torjunnassa syntyneiden jätteiden (esim. öljynimeytysturve) määrä on vuositasolla vähäinen (alle 1 000 t/a). Öljynimeytysmatot ja -makkarat yms. pilaantuneiden maiden käsittelyyn soveltumattomat jätteet toimitetaan muualle käsiteltäviksi, eikä tässä haettava poikkeus koske niitä.

Jätevesialtaiden lietteillä tarkoitetaan jätevesilietteitä, joiden todetaan olevan pilaantuneita ja jotka sen vuoksi toimitetaan käsittelyyn. Näiden jätteiden määrä on myös vähäinen. Ruoppausmassoilla tarkoitetaan pieniä ruoppausmassamääriä, jotka ovat syntyneet esimerkiksi pienten venesatamien ruoppauksen yhteydessä.

Jättemäärä, jolle poikkeusta haetaan, on 10 000 t/a.

Esikäsittely

Edellä mainitut jätteet esikäsittelään tarvittaessa niiden sisältämien haitta-aineiden ja muiden ominaisuuksien edellyttämällä tavalla. Mikäli jäte-erän pilaantuneisuus ylittää jätteenkäsittelykeskuksen kaatopaikalla sellaisenaan hyödynnettäville pilaantuneille maille ympäristöluvassa määrätyt raja-arvot, pilaantunut jäte-erä esikäsittelään kompostoimalla. Kompostointia voidaan tarvittaessa tehostaa huokosilmäkäsittelyllä. Em. menetelmillä pystytään vähentämään orgaanisten haitta-aineiden (esim. öljyhiilivetyjen) määrää jätteessä. Jätteitä esikäsittelään tarvittaessa myös niiden määrän vähentämiseksi ja käsiteltävyyden parantamiseksi esimerkiksi seulomalla, välppäimällä, laskeuttamalla, imeyttämällä ja/tai kuivattamalla. Esikäsittelyn jälkeen maa-ainesten sisältämien haitta-aineiden pitoisuudet alittavat kaatopaikalla

sellaisenaan hyödynnettäville pilaantuneille maa-aineksille ympäristöluvassa määrättyt raja-arvot ja ne ovat luokiteltavissa tavanomaiseksi jätteeksi.

Ominaisuudet ja perustelut

Vanhat jätetäytöt ovat osittain maatonutta sekajätettä. Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) on esikäsittelyn jälkeenkin usein yli 10 prosenttia. Osittain maatonutta jätetäyttöä ei saa käsitellä esimerkiksi Vantaan Energia Oy:n jätevoimalassa eikä etenäkään, jos jätetäytössä on haitta-aineita (esim. metalleja).

Pilaantuneiden humusmaiden hehkutushäviö (LOI) on noin 10–40 prosenttia. Kyseisten maa-ainesten biologisella käsittelyllä ei saavuteta merkittävää stabiloitumista humuksen määrän suhteen eikä siten jatkokäsittelyä nähdä tarkoituksenmukaisena. Myöskään poltto ei maa-ainesten alhaisen lämpöarvon vuoksi ole kannattavaa. Kyseisiä maa-aineksia ei hakemuksen mukaan voida epäpuhtauksien takia hyödyntää myöskään muissa kohteissa, koska se edellyttäisi erillistä luvittamista.

Öljyvahinkojen torjunnassa käytettävän turpeen sisältämän orgaanisen aineksen määrä on suuri (80 prosenttia). Orgaanisen aineksen määrää ei voida merkittävästi alentaa kompostoimalla muiden kuin öljyhiilivetyjen osalta. Öljyhiilivetyjen määrä on tyypilliset vähäinen verrattuna muun orgaanisen aineksen määrään. Hakemuksen mukaan öljyntorjuntaturvetta ei oteta vastaan jätevoimalaitoksella sen syttymisriskin takia.

Jätevesialtaiden lietteiden orgaanisen hiilen kokonaismäärän (TOC) arvioidaan olevan yli 10 prosenttia. Hakemuksen mukaan lietteitä voidaan käsitellä kompostoimalla, mutta orgaanisen aineksen määrän alentaminen alle 10 prosentin on haasteellista ko. jätteiden vähäisen biohajoavuuden vuoksi, eikä kompostointia katsota perustelluksi. Lietteet saattavat myös sisältää haitta-aineita, jolloin ne eivät sovellu tavalliseen kompostointiin vaan joudutaan sijoittamaan kaatopaikalle.

Ruoppausmassojen orgaanisen hiilen kokonaismäärän (TOC) arvioidaan olevan yli 10 prosenttia. Kyseisten massojen biologinen käsittely ei ole käytännössä mahdollista, koska orgaaninen aines on lähinnä humusta, joka ei ole käytännössä biohajoavaa. Hakemuksen mukaan myöskään esimerkiksi stabilointi ei hakemuksen mukaisilla kertamäärillä ole teknistaloudellisesti järkevä ratkaisu.

Etusijajärjestys

Hakemuksen mukaan kyseisten jätteiden hyödyntämien energiana ei ole perusteltua jätteiden alhaisen polttoarvon, suuren tuhkamäärän sekä kuljetuskustannusten ja kuljetusten päästöjen takia ja loppukäsittely polttamalla olisi kokonaisuutena vähintään yhtä haitallista kuin jätteen sijoittaminen kaatopaikalle. Hyödyntämiskohteiden suunnittelu, luvittaminen ja toteuttaminen suhteellisen pieninä kertaerinä syntyville jätteille ei hakijan mukaan ole mahdollista, sillä hyödyntäminen edellyttää tarkat tiedot hyödynnettävästä

materiaalista. Poikkeusluvalla kyseisiä jätteitä voitaisiin hyödyntää tavanomaisen jätteen kaatopaikan päivittäispeittomateriaaleina, maisemoinnissa ja muotoilussa.

Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio

Ympäristön tila

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen ympäristöolosuhteissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia päätösten nro 212/2012/1, 14.12.2012 ja nro 213/2012/1, 14.12.2012 antamisen jälkeen.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskus rajautuu lännessä ja etelässä sekä pohjoisessa suoja-alueeseen (EV/VR/ky). Idässä alue rajautuu yhdyskuntateknisen huollon alueisiin, kuten Espoon kaupungin Kalliosuon maankaatopaikkaan. Lähimmät asuinalueet sijaitsevat noin 500 metrin etäisyydellä luoteessa (Laitamaa) ja noin 700 metrin etäisyydellä pohjoisessa (Kolmperä). Yksittäisiä asuin- ja lomarakennuksia on lisäksi alueen etelä- ja lounaispuolella lähimmillään noin 600 m etäisyydellä jätteenkäsittelykeskuksesta.

Vaikutus kaatopaikkakaasujen määrään

Hakemuksen mukaisten jätteiden sijoittaminen ei käytännössä lisäisi jäte-
täytöistä muodostuvan kaasun määrää. Tällä hetkellä kerättävä metaanimäärä on noin 2 500 m³/h. Kaasuista noin 80 prosenttia kerätään kaasun-
keräysjärjestelmällä ja hyödynnetään sähkön ja lämmöntuotannossa. Mikäli
muutoslupahakemuksessa ehdotettujen jätteiden loppusijoitus tapahtuisi
täysimääräisenä, olisi niistä muodostuvan metaanin määrä keskimäärin alle
1 m³/h koko loppusijoitusvaiheen ajan. Hakemuksen mukaisten jätteiden
loppusijoitus ei myöskään lisäisi hajuhaittoja.

Vaikutukset suotovesien määrään ja ominaisuuksiin

Loppusijoitusalueella muodostuvat suotovedet kerätään nykyisten järjestelmien mukaisesti ja johdetaan jätevedenpuhdistamolle. Suotovesien määrään poikkeuslupahakemuksen mukaisilla jätteillä ei ole vaikutusta. Kyseiset jätteet sisältävät vain vähän helposti hajoavaa orgaanista materiaalia ja liukoistuvia ravinteita sekä suoloja, joten niiden vaikutus suotovesien laatuun on merkityksetön.

Muiden vaikutusten hallinta

Loppusijoittamisesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia vähennetään vastavasti kuin nykyisin. Loppusijoitettavat jätteet tiivistetään loppusijoitusalueelle ja peitetään päivittäin pölyämisen, haittaeläinten ja hajunmuodostuksen estämiseksi.

Tarkkailu

Lupahakemuksen mukainen toiminta ei vaikuta alueelta tuleviin päästöihin tai kuormitukseen eikä tarkkailuohjelmaa esitetä muutettavan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesta.

Toiminnan aloittamista koskeva pyyntö

HSY hakee lupaa aloittaa hakemuksessa esitettyjen jätemateriaalien sijoittaminen tavanomaisen jätteen kaatopaikalle lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §). Perusteluina aloittamiselle ovat sijoittamisesta aiheutuvien ympäristövaikutusten vähäisyys sekä se, että tällöin vältetään jätemateriaalien välivarastoinnilta ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa. Lupa ja aloittamisoikeus muutoksenhausta huolimatta ovat tärkeitä pääkaupunkiseudun jätehuollon häiriöttömän järjestämisen kannalta. Mikäli HSY joutuu käännyttämään jätekuormia Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksesta, eikä niille ole osoitettavissa asianmukaista muuta vastaanottopaikkaa lähitoltta, nousee riski tällaisten jäte-erien päätyemisestä epäasianmukaisiin vastaanottopaikkoihin.

Kaatopaikalle asetettu jätehuollon vakuus kattaa em. jätteiden poistamisen sijoitusalueelta mahdollisessa lupapäätöksen muutos- tai kumoutumistapauksessa. Em. perusteluilla luvan hakija esittää, että erillistä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista vakuutta ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta ei aseteta

ASIAN KÄSITTELY

Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 12.10.2018 ja 12.3.2019.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla siitä 8.3.2019–8.4.2019 Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan ilmoitustauluilla. Kuulutus ja hakemuksen keskeinen sisältö on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.fi. Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelta, Espoon kaupungilta, Kirkkonummen kunnalta sekä Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut lausuntonaan seuraavaa:

Ympäristöministeriön orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon soveltamista koskevassa muistiossa (25.6.2018) on nostettu esiin jätejakeita, joille kaatopaikkasijoitukselle vaihtoehtoisen käsittelymenetelmän löytäminen on osoittautunut hankalaksi ja joille muistion mukaan voidaan viranomaisen tapauskohtaisen harkinnan perusteella sallia määräaikainen kaatopaikkasijoitus. Muistiossa mainitut jätejakeet ovat osin samoja (hiekanerotuskaivojäte, PVC-muovijäte, lujitemuovijäte, kierrätyskelvottomat eristevilla), joille HSY on hakemassa poikkeusta orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellosta.

HSY hakemuksessa määrältään suurin yksittäinen jätejake on pilaantunut maa-aines, jolla tarkoitetaan mm. pilaantuneilta alueilta kaivettuja vanhoja jätetäyttömaita, pilaantuneita humusmaita, öljyvahinkojen torjunnassa käytettyjä imetysturpeita, vanhoja jätevesialtaiden lietteitä sekä ruoppausmassoja. Näiden määräksi on arvioitu 10 000 t/a. Kaatopaikka-asetuksen mukaan orgaanisen jätteen kaatopaikkakiello ei koske pilaantunutta maa-ainesjätettä tai pilaantunutta ruoppausjätettä, joka sijoitetaan kaatopaikalle erillään muista jätteistä. HSY:n hakemuksessa ei ole esitetty, olisiko pilaantuneiden maiden sijoittaminen järjestettävissä Ämmäsuolla kaatopaikka-asetuksen tarkoittamalla tavalla erikseen. Mikäli olisi, niin poikkeukselle ei edes olisi näiltä osin tarvetta. HSY:n hakemuksessa mainitut öljyiset imeytysturpeet voidaan ELY-keskuksen käsityksen mukaan käsitellä muuten kuin sijoittamalla kaatopaikalle. Orgaanista ainesta sisältäviä pilaantuneita maa-ainesjätteitä taas voi olla myös mahdollista hyödyntää muissa käyttökohteissa kuin kaatopaikoilla, kunhan hyödyntämiselle haetaan sen edellyttämä ympäristölupa.

Orgaanisen jätteen kaatopaikkakiello tuli voimaan jo vuoden 2016 alusta, yli kolme vuotta sitten, eikä HSY:llä ole ollut poikkeuslupaa hakemusten mukaisten jätejakeiden kaatopaikkasijoittamiselle. Hakemuksessa ei ole tuotu esille, kuinka kyseisten jätejakeiden jätehuolto on tänä aikana järjestynyt, eikä ELY-keskuksellakaan ole tästä käsitystä. Onko kyseiset jätejakeet toimitettu kaatopaikalle jollekin toiselle poikkeusluvan omaavalle kaatopaikalle vai ovatko kyseiset jätejakeet varastoituna odottamassa kaatopaikalle sijoittamista? Vai eikö kyseisiä jätejakeita ole HSY:lle tullut/muodostunut lainkaan tänä kolmen vuoden aikana? Onko kyseisille jätejakeille kuitenkin löytynyt jostain muualta joku muu käsittelytapa kuin kaatopaikalle sijoittaminen? Nämä ovat ELY-keskuksen käsityksen mukaan seikkoja, joilla on merkitystä kaatopaikka-asetuksen mukaisen poikkeusluvan harkinnassa ja niitä olisi ollut hyvä tarkastella, ainakin niiltä osin kuin toiminnanharjoittajalla on asiasta tietoa.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, hakemuksen mukainen poikkeus biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen kaatopaikkasijoittamista koskevaan rajoitukseen voidaan myöntää määräajaisesti sellaisille hakemuksen mukaisille jätejakeille, joiden käsittely ei tosiasiallisesti ole

muulla tavoin mahdollista, ottaen kuitenkin huomioon edellä lausunnossa mainitut seikat. ELY-keskus katsoo, että toiminnalle voidaan myöntää aloitamis lupa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

ELY-keskus toteaa lisäksi, että vaikka jätejakeille myönnettäisiinkin poikkeus kaatopaikkasijoitusta koskevaan rajoitukseen, tulee toiminnanharjoittajan kuitenkin säännöllisesti seurata ja tarkastella ko. jätejakeille soveltuvia kaatopaikkasijoituksen korvaavia käsittelymenetelmiä. Mikäli käyttökelpoisia korvaavia menetelmiä on, tulee niitä käyttää jätteen kaatopaikkasijoituksen sijaan.

Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Espoon kaupungin ympäristölautakunta toteaa mm. seuraavaa. Ympäristölautakunta puoltaa poikkeusluvan myöntämistä kyseisille jätejakeille viiden vuoden määräajalle. Viiden vuoden jälkeen poikkeusluvan myöntämisen edellytykset voidaan tarkistaa.

Ympäristölautakunta toteaa, että mikäli näitä jätteitä ei oteta vastaan jätteenkäsittelykeskuksessa, eikä jätteen tuojalle voida myöskään osoittaa helposti tavoitettavaa vaihtoehtoa vastaanottopaikkaa, jätteitä saatetaan jättää maastoon tai käsitellä luvattomasti. Ympäristölautakunta katsoo, että on parempi, että jäte päättyy kaatopaikalle, jossa on valvotut olosuhteet, lainmukaiset suojausrakenteet ja päästöjen seuranta.

Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Kirkkonummen kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on todennut lausuntonaan seuraavaa. Hakemuksen mukaisten jäte-erien sijoittaminen ei saa aiheuttaa haju-, pöly- tai muiden ympäristöhaittojen lisääntymistä jätteenkäsittelykeskuksen lähialueilla. HSY:n tulee selvittää jätteiden vaihtoehtoisia käsittelymenetelmiä ja niiden käyttöönottoa aktiivisesti.

Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Espoon seudun ympäristöterveys toteaa antamassaan lausunnossa mm. seuraavaa. Espoon seudun ympäristöterveys korostaa, että pääkaupunki-seudun jätehuolto tulee hoitaa mahdollisimman häiriöttömästi, ja että toiminnassa tulee ottaa riittävällä tasolla huomioon myös ympäristöhygieeniset seikat, erityisesti pölyämisen, haittaeläinten ja hajunmuodostuksen sekä mahdollisten tartuntatautien leviämisen estämiseksi. Jätteiden hyödyntämisestä tulee pyrkiä tehokkaasti kehittämään loppusijoitettavan jätemäärän minimoimiseksi. Muilta osin asiasta ei ole huomautettavaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Nuoksio-seura ry: Muistuttaja toteaa vastustavansa luvan myöntämistä. Muistuttaja viittaa aluehallintoviraston asiassa aiemmin antamassa päätöksessä esitettyihin perusteluihin ja korostaa jätelain 13 §:n vaatimusta.

Ämmössuon biojätteen käsittelytoiminnasta aiheutuu jatkuvasti kohtuuttomia hajuhaittoja lähialueelle, jopa päivittäin usean kilometrin päähän Ämmässuosta. Jätelain 13:n vastaiseen toimintaan on puututtava eikä tilannetta saa edelleen heikentää.

AA ja BB: Muistuttajat vastustavat poikkeuslupan sekä toiminnan aloittamislupan myöntämistä. Muistutuksessa on tuotu esiin mm. seuraavaa:

- HSY pyrkii erillisillä lupa kokonaisuuksilla hämärtämään asiakokonaisuutta tai laistamaan YVA menettelyä.
- HSY:llä ole lupaa vastaanottaa ja käsitellä kaikkia poikkeuslupahakemuksessa esitettyjä jätteitä Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa (PVC-jätettä, tulipalo- ja vahinkosaneeraus jätteen mekaanisen esikäsittelyn rejektiä, eriste villan esikäsittelyn rejektiä tai lujitemuovia ja vaaralliseksi jätteeksi luokiteltuja pilaantuneita maita).
- Poikkeuslupahakemukseen on kätetty lupahakemus vastaanottaa, käsitellä ja loppusijoittaa ongelmallisia ja vaarallisia teollisuusjätteitä, jotka eivät kuulu Ämmässuon yhdyskuntajätteen kaatopaikalle. Ämmässuon tavanomaisen yhdyskuntajätteen kaatopaikasta tehtäisiin ongelmajätteen käsittely- ja loppusijoitusalue.
- Kaatopaikalla muodostuva metaani aiheuttaa jo nykyisin pahoja hajuhaittoja. Hajuhaitat ovat asutukselle sietämättömiä, asumisviihtyvyyttä alentavia ja haitat ovat aiheuttaneet jopa terveydellisiä vaikutuksia. Muistutuksessa on mainittu myös muut ilmapäästöt kuten pöly ja muut kaasumaiset päästöt ja todettu, että päästöjä ei missään nimessä tule enää lisätä. Erityisesti muistutuksessa on mainittu hiekanerotusjätteen sijoittamisesta aiheutuva hajuhaitta.
- Jo nykyinen toiminta on vesitutkimusten mukaan kuormittanut suotovesiä, pinta- ja pohjavesiä ja pilannut pohjavesiä. Väite, että poikkeuslupahakemuksen mukaisilla jätteillä ei olisi vaikutusta suotovesien määrään ja ominaisuuksiin ei pidä paikkaansa.

Muistutuksessa on lisäksi todettu kyseisille jätteille olevan muita käsittelypaikkoja sekä esitetty poikkeuslupahakemuksen kohteena olevien jätteen esikäsittelyn toteutukseen liittyviä puutteita ja vaatimuksia, mukaan lukien vaatimus käsittelyn toteuttamisesta suljetuissa halleissa.

Lisäksi muistutuksessa huomautetaan, että täyttöalueen S1 etäisyys lähimpään asutukseen on 450 metrin, ei 500 metriä, kuten hakemuksessa on esitetty.

Kommanditbolaget Niemis, inneh. CC: Muistuttaja vastustaa lupan sekä toiminnan aloittamislupan myöntämistä ja esittää seuraavat perusteet.

Poikkeusluvalle ei ole perusteita

Muistuttaja viittaa kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 28 §:n ja 35 §:n ja toteaa, että asetuksen 35 § antaa lupaviranomaiselle mahdollisuuden myöntää poikkeuksen orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellosta, muttei velvoita siihen. Kyse on poikkeussäännöksestä, eli sitä ei tule tulkita

laajentavasti. Jätteen käsittelyssä on ensisijaisesti noudatettava jätelain (646/2011) 8 §:n mukaista etusijajärjestystä, jossa viimesijainen jätehuolto-vaihtoehto on jätteen loppukäsittely silloin kun hyödyntäminen ei ole mahdollista. Etusijajärjestys ohjaa kaikkea jätelain nojalla tapahtuvaa norminantoa sekä jätelainsäädännön nojalla tehtävää päätöksentekoa, kuten lupa- ja ilmoitusmenettelyitä (HE 199/2010, s. 70). Etusijajärjestys noudattaa myös Euroopan unionin jätestrategian mukaista elinkaariajattelua sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annetun direktiivin (2008/98/EY) mukaista jätehierarkiaa, jossa loppukäsittely on viimesijainen jätteenkäsittelyvaihtoehto.

Muistuttaja toteaa, että orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon tarkoituksena on orgaanisen jätteen ohjaaminen pois kaatopaikoilta materiaalina tai energiana hyödynnettäväksi. Kiellon tarkoituksena on myös edistää kierrätyksen ja uusien jätteenkäsittelymenetelmien kehittämistä ja vähentää jätehuollosta aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen sekä haitallisten aineiden ympäristöön kulkeutumista (Ympäristöministeriö: Selvitys orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon vaikutuksista, s. 9. Helsinki 2018). Kaatopaikka-asetuksen 35 §:n mukaisen poikkeuslupan myöntäminen on aina poikkeus pääsäännöstä ja lupaviranomaisen on siksi suhtauduttava jokaiseen poikkeuslupahakemukseen kriittisesti. Se, että ympäristöministeriö on kaatopaikkakiellon soveltamista koskevassa muistiossaan (Ympäristöministeriö, Orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon soveltaminen, 25.6.2018 VN3347/2018, s. 16) katsonut, että poikkeuslupia voidaan tietyin edellytyksin myöntää määrääjäksi ei saa johtaa siihen, että poikkeuslupien myöntämisestä tulee uusi pääsääntö.

Muistuttaja huomauttaa, että lupahakemus ei ole juurikaan muuttunut substanssin osalta tai muutoinkaan vanhasta lupahakemuksesta, jonka AVI on hylännyt vuonna 2016. Lisäksi muistuttaja katsoo, että lupahakemuksen selvitysten on oltava riittävän yksityiskohtaiset, jotta voidaan varmistua siitä, että poikkeuslupan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Etusijajärjestyksen asettamat vaatimukset eivät täyty, mikäli lupahakemuksen mukaisille jätteille on ennalta arvioiden olemassa muita käsittelymenetelmiä kuin sijoittaminen kaatopaikalle. Teknis-taloudelliset syyt, käsittelytavan tehokkuus ja jätteen määrän vähäisyys eivät ole riittäviä perusteita kaatopaikka-asetuksen 35 §:n mukaisen poikkeuksen myöntämiselle. Poikkeuslupan myöntämisen edellytykset eivät täyty etenkin ottaen huomioon sen, että lupahakemus on hyvin samankaltainen kuin vanha lupahakemus.

Ympäristövaikutusten rajaaminen ja jätteen hyödyntäminen

Lupahakemuksen mukaan maa- ja kiviainesjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejektiä esikäsitellään lajittelemalla kasvinosat erilleen kivennäismaasta, murskaamalla ja seulomalla. Edelleen lupahakemuksessa todetaan, että esikäsittely tultaisiin tekemään jätteen syntypaikalla tai HSY:n jätteenkäsittelykeskuksen käsittelyalueella. Muistuttaja toteaa, että esikäsittely tulee tehdä ensisijaisesti jätteen syntypaikalla erityisesti murskaustoiminnasta aiheutuvien meluvaikutusten takia. Mikäli lupaviranomainen katsoo, että poikkeuslupan myöntämiselle on olemassa perusteet, lupapäätökseen tulee

sisällyttää riittävät lupamääräykset murskauksesta aiheutuvien meluvaikutusten rajoittamiseksi muun muassa toiminnalle asetettavilla aikarajoituksilla.

Lisäksi muistuttaja huomauttaa erityisesti PVC-jätteen ja lujitemuovijätteen osalta, että se, etteivät kyseiset jätteet toistaiseksi kelpaa energiahyötykäyttöön tai niillä ei ole nykyisin käyttömahdollisuuksia materiaalina ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö niitä voitaisi myöhemmin yrittää palauttaa materiaalihyötykäyttöön tai energiahyödyntämistä varten tekniikoiden kehittyessä. Landfillmining eli niin sanottu kaatopaikkakaivostoiminta on käsite, joka tarkoittaa toiminnassa olevalle tai jo suljetulle kaatopaikalle haudatun materiaalin kaivamista, kuljetusta ja käsittelyä. Tällaista kaatopaikkojen hyödyntämismenetelmää on toteutettu muualla maailmassa ja sitä tutkitaan menetelmänä jatkuvasti. Se myös toteuttaa jätehierarkiaa, koska jätteen loppusijoittamisen tulee olla aina viimesijainen vaihtoehto suhteessa materiaalihyötykäyttöön tai energiahyödyntämiseen. Mikäli lupaviranomainen katsoo, että poikkeuslupan myöntämiselle on olemassa perusteet, jätteiden sijoittamisessa on otettava huomioon alueella myöhemmin mahdollisesti toteutettava kaatopaikkakaivostoiminta.

Aloittamislupalle ei ole perusteita

YSL 199 §:n mukainen aloittamislupa edellyttää kahden edellytyksen täytymistä: 1) toiminnan aloittamiselle on oltava perusteltu syy; ja 2) päätöksen täytäntöönpano ei saa johtaa siihen, että muutoksenhaku käy myöhemmin hyödyttömäksi. Perustellun syyn vaatimuksen voidaan katsoa korostavan sitä, että kyse on nimenomaisesti poikkeussäännöksestä, eikä aloittamislupaa tule liittää rutiininomaisesti kaikkiin päätöksiin (HE 227/2004 vp, s. 17 ks. myös Vesa, Petri: Ympäristöllisiin lupapäätöksiin liittyvät aloittamisluvat. Ympäristöjuridiikka 2-3/2017 s. 45-72, s. 52). Näin ollen säännöstä ei myöskään tule tulkita laajentavasti. Muistuttaja huomauttaa, että YSL:n täytäntöönpanosäännöksen sanamuodon mukaan lupaviranomainen voi määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa. Säännöksissä ei kuitenkaan määrätä, että aloittamislupa tulisi aina myöntää mainittujen edellytysten täytyessä, vaan lainsoveltajalle jää asiassa harkintavaltaa (Laakso - Heinonen - Määttä: Ympäristönsuojelulain täytäntöönpanosäännösten merkitys ja toimivuus ympäristövaikutusten kannalta. Ympäristöministeriö 2017, s. 37).

Kumotun ympäristönsuojelulain (86/2000) esitöiden mukaan täytäntöönpanomääräystä ei saa antaa, mikäli toiminta tai sitä valmistelevat toimet aiheuttavat peruuttamattomia tai muutoin merkityksellisiä haitallisia muutoksia ympäristössä. Oikeus- ja lupakäytännössä aloittamislupan edellytyksiä on arvioitu esimerkiksi siitä näkökulmasta, onko sijoituspaikan tai ympäristön ennallistaminen tarvittaessa mahdollista ja voidaanko toiminta tai kuormituksen aiheuttamat mahdolliset haitat tarvittaessa lopettaa, mikäli lupapäätös kumotaan (KHO 9.3.2016/734 ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, lupapäätös Nro 113 /2014/1, annettu 6.11.2014, s. 35).

HSY:n perusteluina toiminnan aloittamiselle ovat jätemateriaalien sijoittamisen ympäristövaikutusten vähäisyys sekä se, että jätteitä sijoittamalla vältetään jätemateriaalien välivarastoinnilta ennen ympäristöluvan lainvoimaiseksi tuloa. Osa jätteistä on laadultaan sellaisia, että niiden välivarastointi ei ole mm. ympäristöterveydellisistä syistä mahdollista. Lisäksi HSY katsoo, että ympäristö- ja aloittamislupa ovat tärkeitä pääkaupunkiseudun jätehuollon häiriöttömän järjestämisen kannalta. Mikäli HSY joutuu kääntämään jätekuormia muualle, eikä kuormille ole osoitettavissa lähistöltä muuta asianmukaista vastaanottoa paikkaa, kasvaa riski jäte-erien päätymisestä epäasianmukaisiin vastaanotto paikkoihin.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että perustellun syyn arvioinnissa voidaan huomioida toiminnan aloittamisen vaikutus lain tavoitteiden kannalta relevanttien tavoitteiden toteutumiseen sekä muut yleisiin intresseihin liittyvät syyt (Vesa 2017, s. 53). Kuten edellä kappaleessa 2.1 on todettu, jätteen sijoittaminen kaatopaikalle on vastoin jätelain etusijajärjestystä. Edelleen YSL 20 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on meneteltävä toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otettava huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen. Vahinkoja on pyrittävä ehkäisemään ennalta jo ennen niiden aiheutumista.

Muistuttaja katsoo, että toiminnan aloittamiselle ei ole perusteltua syytä. Alueen ennallistaminen voi olla hankalaa, jos alueella on varastoitu suuria määriä jättejakeita, jotka ovat kaatopaikkakelpoisuutensa puolesta ongelmallisia. Lupahakemuksessa varastoitavaksi ehdotetut jätteet ovat ominaisuuksiltaan sellaisia, että niistä voi liueta aineita tai ne voivat aiheuttaa kaatopaikka oloissa erilaisten yhdisteiden muodostumista. Aloittamisluvan myöntämisedellytykset eivät täyty.

Lopuksi

Edellä esitetyin perustein muistuttaja katsoo, ettei suunnitellulle hankkeelle voida myöntää lupaa tai ettei hanketta voida ainakaan toteuttaa lupahakemuksessa esitetyllä tavalla. Mikäli AVI vastoin muistuttajan kantaa myöntää HSY:lle luvan hakemuksenmukaisten jätteiden sijoittamiseen Ämmäsuon kaatopaikalle, ei toimintaa tule joka tapauksessa sallia ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

DD, EE ja FF, GG, HH, II ja JJ, KK, Kolmperän asukasyhdistys/KK, LL ja MM, NN, OO ja PP sekä QQ ovat yhtyneet AA ja BB muistutukseen.

Vastine

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huomauttaa lausunnossaan, että pilaantuneita maa-aineksia sekä pilaantunutta

ruoppausjätettä on mahdollista sijoittaa kaatopaikalle biohajoavan jätteen kaatopaikkakiellosta huolimatta, mikäli sijoitus toteutetaan kaatopaikka-asetuksessa tarkoitetulla tavalla erilleen.

HSY huomauttaa, että pilaantuneiden maiden tai ruoppausjätteen erilleen sijoittamista kaatopaikalle ei ole tarkasteltu, sillä HSY:llä ei ole tarkoituksena säännönmukaisesti loppusijoittaa pilaantuneita maita kaatopaikalle. HSY:n tavoitteena on mahdollisimman tehokkaasti hyödyntää pilaantuneita maita päivittäispeiton ja kaatopaikan rakentamisen yhteydessä rakennemateriaalina, mistä syystä HSY on hakenut hakemuksen mukaista poikkeusta. Näin ollen erillisen pilaantuneiden maiden kaatopaikan tai kaatopaikkaosion perustaminen ei ole HSY:n näkemyksestä järkevä ratkaisu.

Lausunnossa on tuotu esille öljyllä pilaantuneiden imeytysturpeiden mahdollinen muu käsittelymenetelmä.

HSY poikkeuslupahakemuksessa esitetyillä imeytysturpeilla viitataan akuuttien öljyvahinkojen ensivaiheen torjunnassa palo- ja pelastusviranomaisten käyttämiin imeytysturpeisiin. Nämä ovat määrällisesti vähäisiä, mutta käsittelymahdollisuuden tarjoamisen puute hankaloittaa pelastusviranomaisen torjuntatyötä, mikäli akuuttien öljyvahinkojen torjuntatyöstä syntyneitä jätteitä ei voi toimittaa samaan paikkaan käsiteltäväksi.

Lausunnossaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus kysyy, miten poikkeusluvassa haettuja jätejakeita on käsitelty tai onko kyseisiä jätejakeita edes vastaanotettu vuoden 2016 alussa voimaan astuneen orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon jälkeen. Tältä osin HSY toteaa seuraavaa. HSY on ensinnäkin sisällyttänyt poikkeuslupahakemukseen jätelajeja, joita voi muodostua erilaisten poikkeustilanteiden yhteydessä sekä ennakoitua osaksi alan kehitystä.

Lupahakemuksen mukaista maa- ja kiviaines jätteen mekaanisen esikäsittelyn rejektiä on varastoitu kentällä noin vuoden verran, jonka jälkeen jätejake on seulottu ja murskattu uudelleen. Vuodessa rejektin lehdet ja muu helposti hajoava orgaaninen aine on maatonut, jonka jälkeen jake on ollut kaatopaikan rakenteissa hyödyntämiseen sopivaa.

Hiekanerotusjätettä on otettu viimeisen kolmen vuoden aikana vastaan, mutta kyseiset erät ovat olleet TOC -pitoisuudeltaan alle asetuksen raja-arvon 10 %. HSY on varautunut mahdollisiin jätevedenpuhdistuksen häiriötilanteisiin hakemalla poikkeuslupaa niille erille, joiden TOC -pitoisuus ylittää sallitun 10 %.

PVC-jätettä ja lujitemuovia on pienissä määrin kulkeutunut muun palavan jätteen seassa Vantaan Energian jätevoimalaan. Rakennus- ja purkujätteen sekä sekalaisen yhdyskuntajätteen seasta kyseisien jätejakeiden erottelu on osoittautunut hankalaksi, mutta HSY ennakoi poikkeushakemuksessaan, että jätteen lajittelun kehittyessä ja tehostuessa sekä lujitemuovi että PVC-jäte saadaan nykyistä paremmin lajiteltua erikseen eikä niiden ohjaaminen Vantaan Energian jätevoimalaan ole mahdollista. Ennen kuin näille

jätelajeille on olemassa vaihtoehtoja käsittelymenetelmiä, on niiden loppusijoittaminen kaatopaikalle mahdollistettava poikkeushakemuksen mukaisesti.

Ämmäsuolla on vuoden 2016 jälkeen vastaanotettu muutamia pieniä tulipalo- ja vahinkosaneeraus jätekuormia, mutta kyseisien kuormien käsittelyssä ei muodostunut lupahakemuksessa tarkoitettuja polttoon tai muuhun hyödyntämiseen kelpaamattomia jakeita. Poikkeusluvalla varmistetaan myös hankalampien tulipalo- ja vahinkosaneeraustilanteiden jätteidenkäsittely pääkaupunkiseudulla.

Lupahakemuksessa on haettu poikkeusta eristevillajätteen esikäsittelyn rejektin niille osuuksille, jotka ylittävät 10% orgaanisen aineksen -pitoisuuden. Tähän asti käsittelystä on muodostunut jätettä, jonka pitoisuus on ollut kaatopaikka-asetuksen mukaisesti alle 10 %. HSY varautuu mahdollisiin poikkeustilanteisiin käsittelyssä sekä jätteen muuttamiseen käsittelyn kehittyessä hakemalla poikkeusta kyseiselle jätteelle.

HSY:n hakemuksessa mainittua jätevesialtaiden lietettä ei ole vastaanotettu. Jätevesialtaiden lietettä on kuitenkin muodostunut jätteenkäsittelykeskuksen omien tasausaltaiden pesuissa. Liette ei haitta-aineidensa puolesta sovellu HSY:n korkealaatuisten multatuotteiden joukkoon, joten sitä on pyritty kompostoimaan erillään muista jakeista, jotta se haitta-aineidensa puolesta soveltuisi kaatopaikan rakenteisiin. HSY ei näe jakeelle muuta järkevää käsittelymenetelmää, kuin poikkeusluvan puitteissa loppusijoittaminen.

HSY ei ole vastaanottanut lupahakemuksessa mainittuja pilaantuneita maita, sillä kyseisille jakeille ei ole ilman poikkeuslupaa mahdollista tarjota käsittelyä. Varsinkin pintamaita, turvetta tai humusta sisältäviä pilaantuneita maita tai ruoppausmassoja on hankala saada käsiteltyä kaatopaikka-asetuksen asettamalle 10 % orgaanisen aineksen tasolle.

Espoon kaupungin ympäristölautakunnan, Kirkkonummen kunnan Rakennus- ja ympäristölautakunnan sekä Espoon seudun ympäristöterveyden lausunnot

HSY:llä ei ole huomautettavaa lausunnoista.

Nuoksio -seuran muistutus

HSY toteaa Nuoksio-seuran muistutuksen osalta, että nyt haetulla poikkeusluvalla ei ole vaikutusta Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnoista aiheutuviin hajuhaittoihin.

AA ja BB muistutus

BB ja BB muistutuksessa todetaan, että HSY pyrkii erillisillä lupa kokonaisuuksilla hämärtämään asiakokonaisuutta tai laistamaan YVA menettelyä.

HSY toteaa tältä osin, että Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen eri toiminnot ovat erillisissä ympäristöluvuissa johtuen ympäristönsuojelulain säännöksistä. Useat erilliset ympäristöluvut ovat edellytys sekä asukkaiden vaikutusmahdollisuuksille että ympäristölupamääräysten noudattamisen valvonalle.

Muistutuksessa on muun ohella tuotu esille, ettei HSY:llä ole lupaa vastaanottaa ja käsitellä Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa PVC-jätettä, tulipalo- ja vahinkosaneeraus jätteen mekaanisen esikäsittelyn rejektiä, eristevillan esikäsittelyn rejektiä tai lujitemuovia.

HSY toteaa kyseisten jätejakeiden olevan Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen ympäristöluvan 14.12.2012 lupamääräyksien E.3. ja H.16. mukaisia jätejakeita. Kyseisiä jätejakeita muodostuu muun muassa rakennusjätteen tai yhdyskuntajätteen esikäsittelyssä, kuten HSY on esittänyt lupahakemuksessaan. Kyseisten jätejakeiden käsittely tapahtuu Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen laajennusalueen lajittelukatoksen yhteydessä arviolta noin yhden kilometrin päässä lähimmistä asuinkiinteistöistä.

AA ja BB muistutuksessa todetaan, ettei HSY kykene käsittelemään kaikkia pilaantuneita maita pilaantuneiden maiden käsittely -hallissa (jatkossa PIMA-halli). Lisäksi muistutuksessa todetaan, ettei HSY:llä ole lupaa vastaanottaa vaarallisiksi jätteiksi luokiteltuja pilaantuneita maita.

HSY korostaa, että kaikki vaarallisiksi jätteiksi luokitellut pilaantuneet maat käsitellään jätteenkäsittelykeskuksen ympäristöluvan 14.12.2012 mukaisesti PIMA-hallissa. Hallissa käsitelty kaatopaikan rakenteisiin kelpaavaksi todettu puhdistettu pilaantunut maa-aines siirretään PIMA-hallin ulkopuolelle niin kutsutulle pilaantuneiden maiden kentälle odottamaan hyödyntämistä. PIMA-kentän vesienhallinta on toteutettu, siten että kaikki kentän vedet kerätään talteen ja johdetaan jätevedenpuhdistamolle. Pilaantunut maa-aines hyödynnetään Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen kaatopaikan muotoiluissa ja pintarakenteissa Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen ympäristöluvan 14.12.2012 mukaisesti. Poikkeusta haetaan vain orgaanisen aineksen (TOC) osalta, muilta osin toimitaan voimassa olevan luvan puitteissa.

HSY katsoo, että lupahakemuksessa on esitetty riittävät perusteet haetuille poikkeuksille sekä toiminnan aloittamislualle. HSY:n näkemyksen mukaan poikkeusluvan myöntäminen on tärkeä osa pääkaupunkiseudun jätehuollon sujuvuuden takaamiseksi.

Kommanditbolaget Niemis, inneh. CC muistutus

Kommanditbolaget Niemis, inneh. CC (jäljempänä CC) ottaa esille muistutuksessaan jätelain (646/2011) etusijajärjestyksen, Euroopan unionin jätestrategian sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman direktiivin (2008/98/EY), joissa loppusijoittaminen on viimesijainen jätteenkäsittelyvaihtoehto. CC korostaa muistutuksessaan orgaanisen jätteen materiaali ja energia hyödyntämisen sekä kierrätyksen ja uusien jätteen käsittelymenetelmien kehittämisen tärkeyttä.

HSY toteaa hakeneensa poikkeuslupaa vain sellaisille jätejakeille, jotka ovat jääneet hyödynnettävien ja käsiteltävien jätejakeiden käsittelystä yli tai joille ei löydy muuta kierrätys- tai hyödyntämismahdollisuutta. Poikkeuslupahakemuksessa on kuvattu YM:n muistion 25.6.2018 (VN3347/2018) mukaisesti kunkin jätejakeen kohdalla tehtävä esikäsittely ennen kaatopaikalle sijoittamista, jolloin jätejakeista on nykytekniikalla otettu mahdollisimman tehokkaasti talteen materiaalina tai energiana hyödynnettävät osuudet. Poikkeusluvalla pyritään edistämään jätelainsäädännön mukaisten tavoitteiden toteutumista mahdollistamalla jätteiden mahdollisimman tehokkaan hyödyntämisen ja jäljelle jäävien hyödyntämiseen kelpaamattomien jätejakeiden loppusijoittamisen.

CC huomauttaa muistutuksessaan, että HSY:n lupahakemus ei ole juurikaan muuttunut substanssiltaan alkuperäisestä lupahakemuksesta, jonka Etelä-Suomen Aluehallintovirasto on hylännyt vuonna 2016. HSY toteaa lupahakemuksen noudattavan YM:n muistiota 25.6.2018 (VN3347/2018), Organisen jätteen kaatopaikkakiellon soveltaminen ja, että hakemuksessa on riittävät perustelut poikkeuslupan myöntämiselle. HSY kuitenkin korostaa jättäneensä nykyisestä hakemuksesta pois jakeet, joille se ei näe tarvetta hakea poikkeuslupaa. Nykyisestä hakemuksesta pois jätetyille jätejakeille on löytynyt muita käsittelymenetelmiä tai hyödyntämiskohteita. Hakemukseen sisältyvät vain sellaiset jätelajit, joille ei esikäsittelyn jälkeen ole ollut mahdollista löytää muuta kierrätys- tai hyödyntämisvaihtoehtoa.

CC ottaa muistutuksessaan esille mahdollisuuden niin kutsutulle Landfillminingille, eli kaatopaikkakaivostoiminnalle mikäli poikkeuslupa myönnetään. Kaatopaikkakaivostoiminnalla on mahdollista palauttaa materiaaleja takaisin materiaalihyötykäyttöön tai energiahyödyntämiseen.

HSY toteaa seuraavansa jatkuvasti alalla tapahtuvaa kehitystä. Landfillmining -toimintaa ei ole Suomessa vielä juurikaan harjoitettu. HSY toteaa, ettei Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksessa ei ole lähitulevaisuudessa tarkoitus käynnistää kaatopaikkakaivostoimintaa. Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksessa jätteen loppusijoitus on tapahtunut suunnitelmallisesti ja hallitusti, joten teknisesti kaatopaikkojen kaivostoiminnalle ei ole esteitä. Hakemuksen mukaisen poikkeuksen myöntäminen HSY:lle ei myöskään ole mahdollisen kaatopaikkakaivostoiminnan esteenä.

Lisäksi CC tuo muistutuksessaan esiin, että alueen ennallistaminen voi olla hankalaa, mikäli alueella on varastoitu suuria määriä jätejakeita, jotka ovat kaatopaikkakelpoisuuden puolesta ongelmallisia.

HSY toteaa, että lupahakemuksen jätejakeille ei ole vaikutusta alueen ennallistamiseen. Haettujen jätejakeiden määrät ovat vähäisiä ja hallitusti Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen nykyaikaiselle kaatopaikalle loppusijoitettuna vaarattomia. Mikäli poikkeuslupaa ei myönnetä, ei HSY pysty vastaanottamaan poikkeushakemuksen mukaisia jätelajeja ja niiden jätehuollon järjestäminen jää jätteen haltijan vastuulle. Tältä osin HSY viittaa Espoon ympäristölautakunnan lausuntoon 15.4.2019, jossa todetaan jätteiden päättymisen hallittuun loppusijoitukseen Ämmäsuolle olevan parempi ratkaisu

kuin jätteen päätyminen mahdollisesti epäasianmukaiseen vastaanottoaikaan. HSY:n näkemyksen mukaan lupahakemuksen jätejakeiden suunniteltu ja hallittu loppusijoittaminen on nykyisellä tekniikalla ja käsittelymenetelmillä ympäristönsuojelun kannalta paras vaihtoehto. Lisäksi HSY muistuttaa, että vaikka poikkeuslupa määräajaksi myönnettäisiinkin, jatkuisi kyseisten jätejakeiden käsittelyn ja hyödyntämisen kehittäminen.

CC muistutuksessaan ehdottomasti vastustaa luvan myöntämistä ja toiminnan aloittamista muutoksen hausta huolimatta.

HSY katsoo, että lupahakemuksessa on esitetty riittävät perusteet haetuille poikkeuksille sekä toiminnan aloittamislupalle. HSY:n näkemyksen mukaan poikkeusluvan myöntäminen on tärkeä osa pääkaupunkiseudun jätehuollon sujuvuuden takaamiseksi.

DD, EE ja FF, GG, HH, II ja JJ, KK, Kolmperän asukasyhdistyksen/KK, LL ja MM, NN, OO ja PP sekä QQ muistutusten osalta HSY viittaa AA ja BB muistutuksesta toteamaansa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n jätehuollon toimialle luvan poiketa kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 28 §:n mukaisesta biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen sijoitusrajoituksen soveltamisesta Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen tavanomaisen jätteen kaatopaikalla seuraavin määräyksiin.

Muutoin kaatopaikkatoiminnassa on noudatettava Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen lainvoimaista ympäristölupaa.

Lupamääräykset

1. Biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen sijoitusrajoituksesta saa poiketa seuraavien jätteiden osalta ja jätteiden määrät saavat olla seuraavat:
 - maa- ja kiviainesjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejekti (17 05 04, 19 12 12), 500 t/a
 - hiekanerotusjäte (19 08 02), 400 t/a
 - PVC-jäte (19 12 04, 19 12 1, 20 01 39), 2 000 t/a
 - eristevillajätteen esikäsittelyn rejekti (17 06 04 ja 16 03 06), 50 t/a
 - lujitemuovijäte (17 09 04, 19 12 12 ja 20 02 01), 20 t/a.

Sijoitusrajoituksesta saa poiketa vain, jos jätteelle ei ole osoitettavissa loppusijoituksen korvaava käsittelymenetelmää. Poikkeus on voimassa 1.1.2024 saakka.

2. Edellä määräyksessä 1. loppusijoittavaksi hyväksytyjen jätteiden kaatopaikkakelpoisuus, kuten jätteen sisältämän biohajoavan ja muun orgaanisen

aineksen pitoisuus, on oltava selvitetty kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) mukaisesti.

3. Poikkeusluvalla loppusijoitetuista jätteistä on pidettävä kirjaa. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen lainvoimaisessa ympäristöluvassa määrättyyn vuosiraporttiin on liitettävä tässä päätöksessä loppusijoitettavaksi hyväksytystä biohajoavaa tai muuta orgaanista ainesta sisältävästä jätteestä vähintään seuraavat raportointivuotta koskevat tiedot:
 - kaatopaikalle sijoitetun jätteen määrä jätelajeittain
 - tiedot jätteiden esikäsittelystä
 - kulloinkin käytetty täyttöalue
 - kaatopaikalle sijoitetun jätteen biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuus
 - yhteenveto kaatopaikasta annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) mukaisesti tehdyistä kaatopaikkakelpoisuusselvityksistä.

Päätöksen täytäntöönpano

Lainvoimaisuus

Tämä päätös on lainvoimainen valitusajan päättymisen jälkeen, jos päätöseen ei haeta muutosta valittamalla.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Luvan saaja saa aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan tämän päätöksen mukaisesti muutoksenhausta huolimatta (ympäristönsuojelulaki 199 §).

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon (ympäristönsuojelulaki 201 §).

PERUSTELUT

Ratkaisun perustelut

Yleiset perustelut

Kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 28 §:n mukaan tavanomaisen jätteen kaatopaikan pintarakenteen tiivistyskerroksen alla olevaan jätetäyttöön tai rakenteeseen hyväksytään vain sellaista tavanomaista jätettä, jonka biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuus määritettynä orgaanisen hiilen kokonaismääränä tai hehkutushäviönä on enintään 10 prosenttia. Samaisessa pykälässä on säädetty myös eräiden jätteiden osalta poikkeuksista em. kiellosta. Pykälän mukaan orgaanisen aineksen 10 prosentin pitoisuusraja ei koske esimerkiksi pilaantunutta maa-ainesjätettä, jos se sijoitetaan erillään muista jätteistä.

Asetuksen 53 §:n siirtymäsäännöksen mukaan säännöksiä jätteen biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuuden selvittämisestä ja rajoittamisesta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2016, rakennus- ja purkujätteen lajittelussa ja muussa mekaanisessa käsittelyssä syntyvän jätteen osalta kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2020. Viimeksi mainitun jätteen biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuus määritettynä orgaanisen hiilen kokonaismääränä tai hehkutushäviönä ei kuitenkaan saa olla 1 päivästä tammikuuta 2016 suurempi kuin 15 prosenttia.

Asetuksen 15 §:n mukaan kaatopaikalle hyväksytään vain esikäsiteltyä jätettä. Vaatimus ei koske sellaista pysyvää jätettä, jota ei voida esikäsitellä teknisesti käyttökelpoisella tavalla eikä muutakaan jätettä, jos esikäsitely ei edistä asetuksen 1 §:ssä säädetyn tarkoituksen saavuttamista vähentämällä jätteen määrää tai haitallisuutta taikka jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Asetuksen 35 §:n mukaan lupaviranomainen voi päättää, että biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista koskevaa 28 §:n mukaista rajoitusta ei sovelleta 15 §:n mukaisesti esikäsiteltyyn jätteeseen, jos luotettavasti osoitetaan, että jäte ei ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle. Lupaviranomainen voi myös myöntää rajoituksesta poikkeuksen määrääjäksi enintään vuodeksi kerrallaan, jos luotettavasti osoitetaan, että korvaava käsittelykapasiteetti saadaan käyttöön asetettavassa määrääjassa.

Ympäristöministeriön 23.4.2013 päivätyn em. asetusta koskevan perustelu-
muistion 28 §:ä koskevan perustelukohdan mukaan jätteiden sijoittamisen ja hyödyntämisen kaatopaikalla on täytettävä myös muun muassa jätelain 8 §:n jätehuollon etusijajärjestyksestä koskevat ja asetusehdotuksen 3 luvussa säädetty vaatimukset. Muistiossa asetusehdotuksen 3 luvusta todetaan muun muassa, että jätteen kaatopaikalle sijoittamista koskevan päätöksen on perustuttava tarkasteluun kyseisen jätteen eri käsittelyvaihtoehtojen vaikutuksista ja että etusijajärjestyksen soveltamisessa ei siis ole kysymys tarkoituksenmukaisuusharkinnasta.

Ympäristöministeriön 25.6.2018 päivätyn orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon soveltamista koskevan muistion (VN3347/2018) mukaan tavoitteena on, että orgaanisen jätteen sijoittamisesta tavanomaisen jätteen kaatopaikalle pääosin luovutaan. Käytännössä tämä jäte on ensisijaisesti toimitettava aineena hyödynnettäväksi ja toissijaisesti energiana hyödynnettäväksi. Mikäli tämä ei ole mahdollista, jäte on toimitettava esikäsitelyyn ennen mahdollista kaatopaikalle sijoittamista. Kaatopaikalle hyväksyttäisiin vain poikkeustapauksissa sekalaista käsittelemätöntä jätettä, joka täyttää kaatopaikkasijoitukselle asetetut kelpoisuusvaatimukset. Muistion mukaan orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon tarkoituksena on, että kaatopaikoille ohjautuisi lähinnä käsittelyrejektejä, käsittelyn lopputuotteita ja tuhkia.

Muistiossa (VN3347/2018, 25.6.2018) on esitetty hakemuksen sisältövaatimukset ja hakemukseen tarvittavat selvitykset. Muistion mukaan kaatopaikan pitäjä voi hakea lupaviranomaiselta tapauskohtaista poikkeusta jätteen

orgaanisen aineksen pitoisuutta koskevasta rajoituksesta esittämällä luotettavat selvitykset kyseisestä jätteestä ja sen käsittelystä. Muistion mukaan lupahakemusta varten tarvitaan jätteen tuottajan selvitys eri jätehuoltovaihtoehtoista ja luotettavat perustelut siitä, miksi jätteelle ei ole löytynyt kierrätys- tai hyödyntämismahdollisuuksia ja ne tulisi sijoittaa orgaanisen aineksen sijoituskiellosta huolimatta kaatopaikalle. Selvityksissä on tarkasteltava jätejakeittain eri käsittelyvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia jätehuollon etusijajärjestyksen mukaisen ja jätelain tarkoituksen kannalta parhaan tuloksen saavuttamiseksi. Hakemuksessa on myös esitettävä jätejakeittain jätteen tuottajan tai haltijan selvitys asetuksen 15 §:n mukaisesta jätteen esikäsittelystä tai siitä, miksi esikäsittelyä ei pidetä mahdollisena tai tarpeellisenä ennen kaatopaikalle sijoittamista. Jätteistä annettaviin selvityksiin kuuluvat kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 luvussa säädetyn kaatopaikkakelpoisuuden arviointimenettelyn mukainen jätteen perusmäärittely, mukaan lukien tiedot jätteen laatuvahtelusta sekä arviot jätteen kelpoisuusvaatimusten täyttymisestä ja käsittelymahdollisuuksista.

Muistion (25.6.2018) mukaan hakemuksessa tulisi antaa selvitykset ainakin seuraavista seikoista ja esittää niitä koskevat yksityiskohtaiset perustelut:

- kuvaukset jätteistä, niiden alkuperästä, syntytavasta, jätenimikkeistä, laadusta ja määrästä ts. tieto jätteiden perusmäärittelystä ja arvio niiden kaatopaikkakelpoisuudesta
- tieto jätteen määrän ja laadun vaihtelusta aiempiin vuosiin verrattuna, jos kyseessä on säännöllisesti muodostuva jäte-erä
- selvitys siitä, että etusijajärjestystä on noudatettu jätehuoltoratkaisuja etsittäessä
- selvitys jätejakeittain vaihtoehtoisista käsittelytavoista (uudelleen käytön valmistelu, kierrätys, hyödyntäminen) kaatopaikkasijoitukselle ja hyvät ja luotettavat perustelut, jos vaihtoehtoisia käsittelytapoja ei ole käytettävissä, tarvittaessa selvitys jätteen vientimahdollisuuksista
- käsittelyvaihtoehtojen valintaa varten tiettyjen jättemateriaalien osalta orgaanisen hiilen määrän lisäksi taustatiedot tai koostumusanalyysiin perustuva tieto siitä, sisältävätkö jätteet ns. ympäristössä pysyviä ja kertyviä orgaanisia yhdisteitä (POP-yhdisteet)
- selvitykset esikäsittelyvaatimusten täyttymisestä ja käytetyistä esikäsittelymenetelmistä tai perustelut jätejakeittain, miksi jätteen esikäsittelyä ei ole voitu toteuttaa
- kuvaukset jätteiden ominaisuuksista, jotka estävät niiden käsittelyn muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle. Näitä ovat mm. selvitykset jätteen kemiallisista, fysikaalisista tai teknisistä ominaisuuksista, jotka estävät niiden materiaalina tai energiana hyödyntämisen
- tarvittaessa jätteen haltija voi esimerkiksi pyytää polttolaitokselta perustelut siitä, onko kyseessä oleva jäte ominaisuuksiltaan polttoon soveltuvaa.

Hyväksytyt jätteet

Tällä päätöksellä on myönnetty lupa poiketa kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 28 §:n mukaisesta biohajoavan ja muun orgaanisen

aineksen sijoitusrajoituksen soveltamisesta hakemuksen mukaisten maa- ja kiviainesjätteiden mekaanisen esikäsittelyn rejektien, hiekanerotusjätteiden, PVC-jätteiden, eristevillajätteen esikäsittelyn rejektien sekä lujitemuovijätteen osalta. Aluehallintovirasto on arvioinut, että hakemuksessa on riittävän luotettavasti osoitettu, etteivät kyseiset jätteet tällä hetkellä ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle ja että hakemuksen mukaiset jätteet on käsitelty kaatopaikoista annetun valtioneuvoston 15 §:n edellyttämällä tavalla. Poikkeus koskee hakemuksessa esitetyn mukaisesti vain sellaisia jäte-eriä, joita ei voida toimittaa hyödynnettäväksi.

Arvioinnissa on käytetty taustamateriaalina ympäristöministeriön 25.6.2018 päivättyä muistiota (VN3347/2018). Muistioon on koottu esimerkkejä eräistä vaikeasti käsiteltävistä orgaanista ainesta sisältävistä jätteistä, joiden sijoittaminen kaatopaikalle voidaan viranomaisen tapauskohtaisen harkinnan perusteella sallia määräajaksi, jos hakemusasiakirjoilla luotettavasti osoitetaan, että jäte ei ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle. Muistiossa on mainittu mm. jätteen mekaanisen käsittelyn rejektit, joista kaikki materiaali- ja energiahyötykäyttöön kelpaava aines on eroteltu. Aluehallintovirasto on arvioinut, että hakemuksessa kuvattuja maa- ja kiviainesjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejektejä voitaisiin pitää tällaisena jätteenä. Muistiossa on mainittu myös jäteveden puhdistamoiden hiekanerotuksessa syntyvät jätteet, PVC-muovijätteet, eristevillajätteet ja lujitemuovijätteet.

HSY:llä ei ole ollut poikkeuslupaa hakemusten mukaisten jätejakeiden kaatopaikkasijoittamiselle. Poikkeuslupan tarvetta on perusteltu mm. pääkaupunkiseudun jätehuollon toimivuuden turvaamisella ja varautumisella muutuviin tilanteisiin. Poikkeus on arvioitu voitavan myöntää hakemuksessa esitetyille jätemäärille.

Jätteiden sijoittamisessa on muutoin noudatettava lainvoimaista ympäristölupaa eikä poikkeuksen myöntäminen kyseisille jätteille lisää kaatopaikka-toiminnasta aiheutuvaa ympäristökuormitusta.

Maa- ja kiviainesjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejekti

Hakemuksen mukaan maa- ja kiviainesjätteen käsittelyssä syntyvät rejektit pyritään ensisijaisesti hyödyntämään kohteissa, joissa käytettävän materiaalin laadulle ei ole asetettu tiukkoja geoteknisiä vaatimuksia. Poikkeusta on haettu ainoastaan rejekteille, joita ei saada toimitettua hyödynnettäväksi. Hakemuksessa tarkoitetut rejektit on esikäsitelty lajittelemalla, murskaamalla ja seulomalla hyödynnettäväksi kelpaavien jakeiden erottelemiseksi ja loppusijoitettavan jätteen sisältämän orgaanisen aineksen määrän vähentämiseksi.

Hiekanerotusjäte

Hakemuksessa tarkoitetun hiekanerotusjätteen orgaanisen hiilen kokonaismäärän (TOC) on todettu olevan pääsääntöisesti alle 10 prosenttia.

Jäteveden käsittelyprosessin häiriötilanteissa hiekanerotusjätteeseen on kuitenkin todettu voivan jäädä normaalia enemmän jäteveden sisältämää orgaanista ainesta ja poikkeuksen tarvetta on perusteltu varautumisella kyseisiin häiriötilanteisiin. Jäte on pääosin palamatonta materiaalia eikä hakemuksen mukaan sovellu hyödynnettäväksi myöskään materiaalina sen sisältämien epäpuhtauksien (vaikeasti eroteltavat lasi- ja metallikappaleet, hygieeninen laatu) vuoksi. Hakemuksessa tarkoitettu hiekanerotusjäte on esikäsitelty puhdistamalla pesemällä ja erottamalla siitä vesi.

PVC-jätteet

Hakemuksessa PVC-jätteillä tarkoitetaan rakennusjätteestä lajiteltuja PVC-pitoisia materiaaleja. Jätteestä on hakemuksen mukaan erotettu hyödyntämiskelpoiset materiaalit ja poikkeusta haetaan ainoastaan hyödyntämiskelvottomalle jätteelle. Hakemuksen mukaan hakemuksessa tarkoitettun PVC-jätteen uudelleenkäyttö ei ole mahdollista, kierrätykseen ei tällä hetkellä ole olemassa kattavaa järjestelmää ja kierrätyslaitosten kapasiteetti ja kierrätysmuovin kysyntä ovat molemmat rajallisia. PVC-jätteen sisältämä kloori vaikeuttaa puolestaan jätteen hyödyntämistä energiana.

Eristevillajätteen esikäsittelyn rejekti

Hakemuksessa eristevillajätteen esikäsittelyn rejektillä tarkoitetaan rakennusten purku- ja saneerauskohteissa syntyvää hyödyntämiskelvottomaksi kontaminoitunutta tai muutoin hyödyntämiskelvotonta eristevillaa. Esikäsittelyssä jätteestä on lajiteltu erilleen hyödynnettävissä olevat jakeet. Hakemuksen mukaan jätteen uudelleenkäyttö ei ole mahdollista, sillä kontaminoituneelle tai muulla tavoin hyödyntämiskelvottomalle eristevillalle ei ole uudelleenkäyttökohteita. Hyödyntäminen energiana ei ole mahdollista, sillä jäte koostuu pääosin palamattomasta materiaalista. Hakemuksen mukaan eristevillajätteelle ei tällä hetkellä ei ole olemassa myöskään muita hyödyntämismahdollisuuksia.

Lujitemuovijäte

Hakemuksessa tarkoitettu lujitemuovijäte on pääosin käytöstä poistettuja yksittäisiä tuotteita. Esikäsittelyssä jätteestä on lajiteltu erilleen hyödynnettävissä olevat jakeet kuten metallit, muovit ja puuosat. Hakemuksen mukaan lasikuidulle tai lujitemuoville ei ole tällä hetkellä kierrätysmahdollisuuksia. Lujitemuovijäte ei toistaiseksi kelpaa myöskään energiana hyödynnettäväksi mm. sen sisältämän palamattoman kuidun vuoksi. Jatkossa ko. jätteitä on todettu voivan olla mahdollista hyödyntää esim. sementtiteollisuudessa, mutta toistaiseksi hyödyntämisjärjestelmää ei vielä ole olemassa.

Hylätyt jätteet

Aluehallintovirasto ei ole myöntänyt poikkeusta orgaanisen aineksen sijoituskiellosta hakemuksen mukaisille tulipalo- ja vahinkosaneerausjätteen mekaanisen esikäsittelyn rejekteille eikä pilaantuneille maa-aineksille. Aluehallintovirasto esittää seuraavat jätejaekohtaiset perustelut.

Tulipalo- ja vahinkosaneerausjätteen mekaanisen käsittelyn rejekti

Ympäristöministeriön muistiossa (VN3347/2018, 25.6.2018) on todettu, että poikkeuksen hakeminen orgaanisen aineksen pitoisuuden rajoituksesta on tarkoitettu normaalissa jätehuoltotoiminnassa syntyville jätteille.

Ympäristönsuojelulain 123 §:ssä säädetään poikkeuksellisista tilanteista, jotka tapahtuvat luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa ja poikkeuksellisesta tilanteesta muussa kuin luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa säädetään puolestaan ympäristönsuojelulain 120 §:ssä. Säännöksiä sovelletaan tilanteissa, joissa onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa tai toimintaa koskevaa valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa aiheutuu välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa. Em. muistiossa poikkeuksellisissa tilanteissa syntyviä jätteitä on todettu olevan esimerkiksi tulipalon tai muun vastaavanlaisen vahingon seurauksena syntyvät jätteet.

Niissä tapauksissa, joissa on kyse ympäristönsuojelulain 120 ja 123 §:n tarkoittamasta tilanteesta, valvontaviranomainen voi toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoituksesta päättää jätehuollossa tarvittavista toiminnoista. Kun otetaan huomioon edellä esitetty ja ympäristöministeriön muistion (25.6.2018) luku 7 poikkeavista tilanteista, ei tässä päätöksessä ole myönnetty lupaa tulipalojätteen kaatopaikkasijoittamiselle. Hakemuksessa ei ole riittäviä tietoja jätteen alkuperästä eikä laadusta. Ympäristönsuojelulain 123 §:n tilanteissa valvontaviranomainen voi päättää tulipalojätteen sijoittamisesta.

Pilaantuneet maa-ainekset

Kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 28 §:n mukaan orgaanisen aineksen 10 prosentin pitoisuusraja ei koske pilaantunutta maa-ainestä, jos se sijoitetaan asetuksen tarkoittamalla tavalla erilleen muista jätteistä. Hakijan on vastineessaan Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon todennut että, pilaantuneiden maiden tai ruoppausjätteen erilleen sijoittamista kaatopaikalle ei ole tarkasteltu, sillä HSY:llä ei ole tarkoituksena säännönmukaisesti loppusijoittaa pilaantuneita maita kaatopaikalle. HSY:n tavoitteena on mahdollisimman tehokkaasti hyödyntää pilaantuneita maita päivittäispeiton ja kaatopaikan rakentamisen yhteydessä rakennemateriaalina, eikä erillisen pilaantuneiden maiden kaatopaikan tai kaatopaikkaosion perustaminen ei ole HSY:n näkemyksen mukaan järkevä ratkaisu. Vastineessa todetaan edelleen, että orgaanisen jätteen sijoituskiellon voimaan tulon jälkeen lupahakemuksessa mainittuja pilaantuneita maita ei ole vastaanotettu, sillä kyseisille jakeille ei ole ollut ilman poikkeuslupaa mahdollista tarjota käsittelyä.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan kaatopaikoista annetun valtioneuvoston 35 §:n mukaisen poikkeuslupan myöntämiselle ei ole esitetty riittäviä perusteluja. Hakemuksen perusteella kysymys ei ole jätelain 32 §:n mukaisesta kunnan vastuulle kuuluvasta jätteestä eikä se, ettei Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa ole tarkoituksenmukaista sijoittaa kyseisiä jätteitä kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen tarkoittamalla tavalla erilleen muista jätteistä tarkoita sitä, etteikö vastaava olisi muualla mahdollista.

Hakemuksessa tarkoitettujen öljyvahinkojen torjunnassa syntyneiden jätteen osalta kysymys voi aluehallintoviraston näkemyksen mukaan olla ainakin joissain tapauksissa myös edellä kuvatuista poikkeuksellisissa tilanteissa syntyvistä jätteistä.

Toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskevat perustelut

Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää.

Aluehallintovirasto on arvioinut, että toiminnanaloittamiselle on esitetty perusteltu syy eikä täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Aloittamisvakuutta ei tarvitse asettaa, koska toiminnanharjoittajana on kuntayhtymä.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Toiminnanharjoittaja on omalta osaltaan vastineessaan vastannut lausuntoihin ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa ja lupamääräyksissä sekä niiden perusteluissa ilmeväällä tavalla. Lisäksi aluehallintovirasto toteaa, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen 35 §:n mukaisesta poikkeuksesta asetuksen 28 §:n mukaiseen biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen sijoittamista koskevaan rajoitukseen. Muilta osin, hakemuksen mukaisten jätteen esikäsittely mukaan lukien, toimintaan tai voimassa olevaan ympäristölupaan ei ole esitetty muutoksia.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA LUVAN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän päätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (ympäristönsuojelulaki 70 §).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 48, 58, 190, 191, 199 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 28, 32, 33 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 12 §

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013)

KÄSITTELYMAKSU

Tämän hakemuksen käsittelystä ei peritä maksua (Vaasan hallinto-oikeuden palauttama asia).

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), Jätehuollon toimiala

Espoon kaupunki

Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Espoon kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Kirkkonummen kunta

Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Ilmoitus päätöksestä lähetetään asianosaisille listan dpoESAVI-2192-2018 mukaan.

Aluehallintovirasto ilmoittaa päätöksen antamisesta aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan virallisilla ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Päivi Vilenius ja esitellyt ympäristöylikontrollin tarkastaja Sari Lansola.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 25.11.2019 .												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												